

תוספות מסכת חולין דף כט עמוד ב

אמר ר"ל משמיה דלוי סבא אינה לשחיטה אלא בסוף - אף על גב דרבא ס"ל הכי בפ"ב דזבחים (דף ל). אפ"ה לא חשיב ליה בהדי תלת דהלכה כר"ל לגבי רבי יוחנן בריש פרק החולץ (יבמות דף לו). משום דהך משמיה דלוי אמרה ר"ל.

רמב"ם הלכות שחיטה פרק ד

הלכה יג

התחיל העכו"ם לשחוט מיעוט סימנין וגמר ישראל או התחיל ישראל וגמר העכו"ם פסולה, ישנה לשחיטתו מתחלה ועד סוף, אבל אם שחט העכו"ם דבר שאינו עושה אותו נבלה כגון ששחט חצי הגרגרת בלבד וגמר ישראל הרי זו כשרה.

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א

הלכה יח

שחט מיעוט סימנים בחוץ וגמרן בפנים, או ששחט מיעוטן בדרום וגמרן בצפון פסולין, שישנה לשחיטה מתחילתה ועד סוף.

יד המלך הלכות שחיטה פרק ד הלכה יג

התחיל העכו"ם לשחוט מיעוט סימנין וגמר ישראל או התחיל ישראל וגמר העכו"ם פסולה ישנה לשחיטתו מתחלה ועד סוף אבל אם שחט העכו"ם דבר שאינו עושה אותה נבלה כגון ששחט חצי הגרגרת בלבד וגמר ישראל הרי זו כשרה. וכתב מרן הכסף משנה דדין זה הוא מגמרא פרק השוחט (חולין דף כ"ט ע"ב), אמר ר' שמעון בן לקיש משום לוי סבא אינה לשחיטה אלא לבסוף, ור' יוחנן אמר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, ופוסק רבינו כר' יוחנן. גם בפ"א מהלכות פסולי המוקדשין הלכה י"ח הביא רבינו גם שם לפסק הלכה דישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, וכתב עליו מרן ז"ל דזה הוא פלוגתא דר' יוחנן ורשב"ל וידוע דהלכה כר' יוחנן לגבי דרשב"ל. והנה בתוס' שם ד"ה אמר כתבו שם, וז"ל, אף על גב דרבא ס"ל הכי בפ"ב דזבחים (דף ל' ע"א) אפ"ה לא חשיב ליה בהדי תלת דהלכה כרשב"ל לגבי דר"ל בפרק החולץ, (דף ל"ו ע"א), משום דהך משמיה דלוי אמרה רשב"ל עכ"ל. ודברי התוס' האלה מורים בפירוש דההלכה בזה הוא כרשב"ל, אך דלא חשיב ליה בהדי תלת מילי משום דאמרה משמיה דלוי, ותמיה נפלאה הוא על מרן הכסף משנה דהביא סוגיא זו, והעלים אור עינו מראות דברי התוס' אלה במקום דחולקים על רבינו וסוברים דדין זה ההלכה כרשב"ל לגבי דר' יוחנן, ואף דמרן ז"ל טעמא דרבינו הוא דמפרש ורבינו פוסק כר' יוחנן, בכל זאת היה לו להביא עכ"פ גם דעת התוס' דהם נגד דעת רבינו.

ואולם בגוף דין זה אם הלכה כר"י או כרשב"ל, אם אמנם כי אין דעתי מכרעת, בכל זאת נראה לי כי דעת רבינו נכונה בזה, דאף דהלכתא כרבא דבתראה הוא, בכל זאת רבא גופא לא קבע ההלכה בזה כרשב"ל, רק דשם בפ"ב דזבחים [ל, א] איבעי להו בגמרא באומר על בהמה שתהיה חציה עולה וחציה שלמים, אם בזה מודה ר' מאיר לר' יוסי דדבריו קיימים, או דגם בזה פליגי, ואמר אביי דבזה ודאי מודה ר' מאיר, ורבא אמר דעדיין הוא מחלוקת. וקאמר שם אביי לרבא מי סברת דאינה לשחיטה אלא לבסוף, לא כן הוא, אלא דכ"ע סברי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ורבא דסבר דגם בזה פליגי ס"ל דבזה עצמו פליגי ר' מאיר ור' יוסי, ור' מאיר ס"ל דאינה לשחיטה אלא לבסוף ור' יוסי ס"ל דישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. וכיון דגם לרבא ר' מאיר הוא בעל דיעה זו דאינה לשחיטה אלא לבסוף, ובפרק תמיד נשחט (פסחים דף ס"ג ע"א) קאמר הגמרא שם בפירוש לימא קסברי אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף, וכדרבא דאמר רבא עדיין הוא מחלוקת, ואחרים היינו ר' מאיר, וידוע דאין הלכה כאחרים, וכיון דגם לרבא אתיא הא דרשב"ל כאחרים, ע"כ גם רבא בעצמו לא ס"ל כרשב"ל, ועיין ברש"י ובתוס' שם בפרק תמיד נשחט. ויכול להיות דמסתבר ליה לרבינו דמשום זה עצמו לא חשיב רבא הא דאינה לשחיטה אלא לבסוף בין הני תלת, משום דהתם לא חשיב רק הני תלת אשר קבע רבא ההלכה כרשב"ל, אבל בזה לא קבע כלל ההלכה כרשב"ל. ותמוה מאוד על התוס' בפרק השוחט שהבאתי דהיה פשוט להם דרבא גופא ס"ל כרשב"ל, ותמכו יסודתם על הסוגיא דפ"ב דזבחים [ל, א], והיו מוכרחים ע"י כך ללחוץ בתירוץ, ואנכי לא זו בלבד דלא ידעתי שום ראייה משם, אלא דאדרבה דמזה הסוגיא בעצמו מבואר להיפוך, דהא לפי סוגיא זו מוקי רבא להא דרשב"ל כאחרים, וכיון דאין הלכה כאחרים הרי ממילא אין הלכה כרשב"ל.

ודע דיש בענין זה תמיה עצומה דלפי מה שהביא רבינו דמשום כך גם בהתחיל העכו"ם השחיטה וגמר ישראל שחיטתו פסולה משום דישנו לשחיטה מתחילה ועד סוף, אבל אם לא היה לשחיטה אלא לבסוף לא היה שחיטת עכו"ם אסור רק בגמר השחיטה, וכן הוא באמת דעת ר"ש בן לקיש שהביא הגמרא בשם ר' לוי סבא דאינה לשחיטה אלא לבסוף ואין שחיטת עכו"ם אסור רק בגמר שחיטה [חסר בכת"י].